

STOWARZYSZENIE INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW MECHANIKÓW POLSKICH – SIMP

ODDZIAŁ
W
TARNOWIE

Prezentuje

ZADUSZKI TECHNICZNE NOT JERZY BRAUN

Niech płoną
dzisiaj

wspomnień
znicze

TARNÓW

XI 2020 R.

45 lat temu, 17 października 1975 r., w Rzymie zmarł Jerzy Braun.

Ostatni Delegat Rządu na Kraj.

Żołnierz Podziemia Niepodległościowego. Działacz polityczny.

Poeta, dramaturg, krytyk literacki. Publicysta, scenarzysta, filozof, harcerz.

Każda z tych gałęzi jego działalności wystarczyłaby na osobną biografię.

Z cyklu „Pochodzi z Tarnowa”

Prezentacja w Roku 2020

Wspomnienie w 45. rocznicę śmierci

Jerzy Bronisław Braun,
ps. *Bronisław Rogowski*
urodził się 1 września 1901 r.
w Dąbrowie Tarnowskiej,
jako syn Karola – prezesa
Towarzystwa Gimnastycznego
„Sokół” w Dąbrowie Tarnowskiej
i Henryki z domu Miller
komendantki Chorągwi Żeńskiej
ZHP w Krakowie
w latach 1926 –1930.

Henryka Braun z domu Miller
Matka Jerzego Brauna

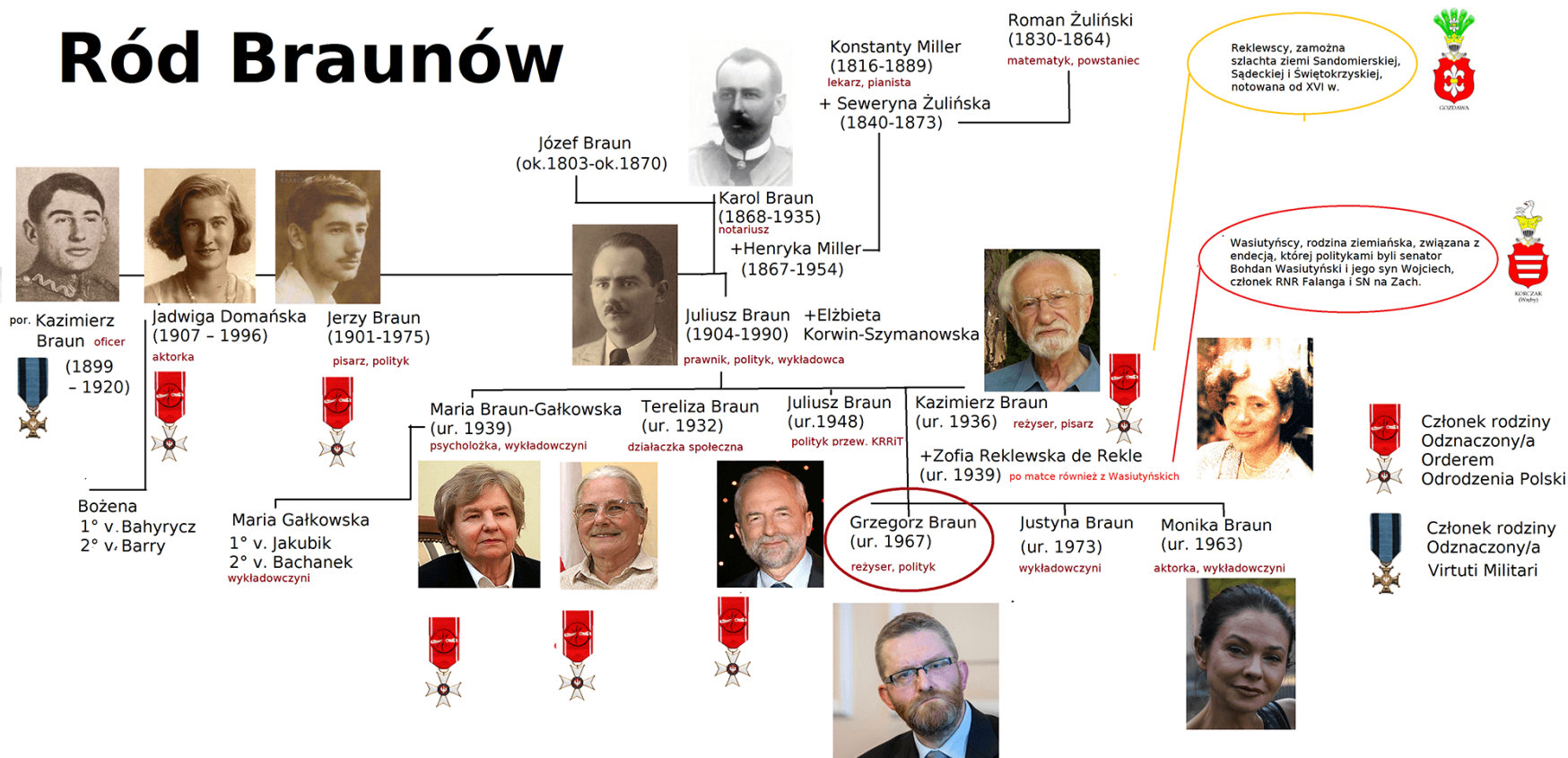
Karol Braun
Ojciec Jerzego

Karol Braun
Ojciec Jerzego

Jerzy Braun miał rodzeństwo, siostrę Jadwigę oraz braci Kazimierza i Juliusza.

Ród Braunów

Jadwiga Domańska - Braun (1907 – 1996)

Siostra Jerzego Brauna

Jadwiga Domańska po ukończeniu
warszawskiej Szkoły Dramatycznej
była uczennicą
Aleksandra Zelwerowicza 1932 r.,
fot. arch. K. Brauna.

Urodziła się 9 października 1907 roku
w Dąbrowie Tarnowskiej w Małopolsce.

Zmarła 19 grudnia 1996 w Ottawie, Ontario, Kanada.
Została pochowana na cmentarzu w Masham pod Ottawą.

Aktorka, reżyser, kierownik artystyczny teatru, pedagog,
żołnierz podziemia, sybiraczka, porucznik II Korpusu,
działaczka polonijna. Jadwiga była córką Karola Brauna,
notariusza i Henryki z d. Miller.

Wychowana była w słynnej rodzinie harcerskiej
zaangażowanej w działalność społeczną i patriotyczną,
której przedstawiciele przeszli wraz Nią do historii
narodowej. Miała trzech starszych braci, Kazimierza, **Jerzego**
i Juliusza. Zamężna z Ludogierdem Domańskim.
Matka Bożeny Barry, pierwotnie Bahyrycz.

Zespół aktorski 2 Korpusu w Buzułuku w Kazachstanie – 1941 r.
Jadwiga Domańska - stoi trzecia od prawej
(fot. arch. Prof. K. Brauna).

Generał Wł. Anders (drugi od lewej), **por. Jadwiga Domańska (Braun)**,
dyrektor Teatru Dramatycznego 2 Korpusu (szósta od lewej),
fot. arch. K. Brauna.

Zespół Teatru Dramatycznego 2 Korpusu pod piramidami i sfinksem w Egipcie.
Por. J. Domańska, dyrektor Teatru w jasnym mundurze w środku – 1944 r.

Jadwiga Domańska w końcu lat 1930, fot. arch. K. Brauna.

Jadwiga Domańska jako Księżniczka Turandot w sztuce Carlo Gozziego Teatr Dramatyczny 2 Korpusu, 1945 r., fot. arch. K. Brauna.

Jadwiga Domańska w latach 1960-tych

Jadwiga Domańska recytuje wiersz
Mariana Hemara „Wola Polski”
podczas bankietu z okazji 50-lecia
Polskiego Instytutu Naukowego
w National Arts Centre
w Ottawie w 1993 r.
(miała wówczas 86 lat)

(arch. M. Jabłońskiego)
(fot. J. Sokołowski)

Bracia
Jerzego
Brauna

Kazimierz Braun

ur. 1 października 1899 r.
w Dąbrowie Tarnowskiej,
zm. 22 grudnia 1920 r.
w Przemyślu
porucznik obserwator
Wojska Polskiego II RP,
kawaler Orderu Virtuti Militari.

Juliusz Henryk Braun

ur. 2 lipca 1904 r.
w Dąbrowie Tarnowskiej,
zm. 31 maja 1990 r. w Kielcach
prawnik, profesor, harcerz.

Juliusz Braun jako harcerz
w Złotym Potoku,
maj 1968 r.

Fot. z rodzinnego archiwum

Gravestone of Kazimierz Braun, a Polish aviator, in a forest. The monument is made of stacked stones with a wooden propeller cross on top. Two plaques are visible on the stone structure.

PLAKET 1:
 PRACUJĄCY W ZAKŁADACH PRACY
 MIEJSTWA WARSZAWY W 1931 R.
 PIERE BILHUSZ BRAUN 1894 - 1980
 INŻYNIER - DZIAŁACZ - PRACOWNIK
 TWORZĄCY WSPÓŁNOCZESNY "MOSKOWSKI"
 ZAKŁADOWY W ZAKŁADACH

PLAKET 2:
 BILHUSZ BRAUN, PRACOWNIK ZAKŁADÓW
 12. PORUCZYK KAZIMIERZ BRAUN
 KAPITAŁOWY, DZIAŁACZ, PRACOWNIK
 KAPITAŁOWY, DZIAŁACZ, PRACOWNIK
 W ZAKŁADACH PRACY WARSZAWY, 1931 R.
 W ZAKŁADACH PRACY WARSZAWY, 1931 R.
 W ZAKŁADACH PRACY WARSZAWY, 1931 R.
 W ZAKŁADACH PRACY WARSZAWY, 1931 R.

A sepia-toned portrait of a young man with dark hair, looking slightly to the right. He is wearing a dark military uniform with a high collar and decorative epaulettes. The background is a plain, light-colored studio backdrop.

16

Na końcu tej ogromnej skalnej grzędy znajduje się odnowiony niedawno pomnik, poświęcony pamięci porucznika Kazimierza Brauna, postawiony tu przez swojego brata Juliusza, na pamiątkę tragicznej śmierci z roku 1920.

PAMIĘCI SWEGO BRATA LOTNIKA
KRZYŻ TEN USTAWIŁ W 1935 R.
PROF. JULIUSZ BRAUN (1904 - 1990)
HARCERZ * EKOLOG * PRAWNIK
TWÓRCA REZERWATU PRZYRODY „MILECHOWY”
ODBUDOWANO W 2016 R.

KRZYŻ LOTNICZY PRZEWIEZIONY Z MOGIŁY
Ś.P. PORUCZNIKA KAZIMIERZA BRAUNA
KAWALERA ORDERU VIRTUTI MILITARI,
KTÓRY ZGINĄŁ ŚMIERCią LOTNIKA
W PRZEMYŚLU 21 XII 1920 W WIEKU LAT 21
POCHOWANY JEST NA CMENTARZU W WIELICZCE
„LEĆ MŁODY ORLE ZA NIEBIOS PRÓG
TAK CI DOPOMÓŻ BÓG.”

Jerzy Braun w Dąbrowie Tarnowskiej ukończył 4-klasową szkołę powszechną. Następnie był uczniem V Gimnazjum w Krakowie. Ukończył II Gimnazjum im. Hetmana Jana Tarnowskiego w Tarnowie. W okresie gimnazjalnym był członkiem II Drużyny Harcerskiej im. Michała Wołodyjowskiego. Od 1913 r. należał do "Związku Wolnych Polaków".

Wraz z rodzicami i rodzeństwem od roku 1914 mieszkał w Tarnowie w budynku dzisiejszej dyrekcji Tarnowskich Wodociągów gdzie w roku 1918 napisał słowa i muzykę najpopularniejszej piosenki harcerskiej „Nasze harce” znanej pt. „ Płonie ognisko i szumią knieje ”

Jerzy Braun
(1901-1975)

*„Płonie ognisko i szumią knieje,
drużynowy siadł wśród nas
Opowiada starodawne dzieje,
bohaterski wskrzesza czas...”*

Mieszkający w budynku Tarnowskich
Wodociągów napisał w listopadzie 1918 r.
słowa i muzykę najpopularniejszej
pieśni harcerskiej „Nasze harce”
znanej pt. „Płonie ognisko i szumią knieje”.

*Tablica
upamiętniająca pisarza, poetę
i polityka
Jerzego Brauna
na domu,
w którym mieszkał przy ul.
Narutowicza w Tarnowie.*

Zdjęcie na licencji Wikimedia Commons.

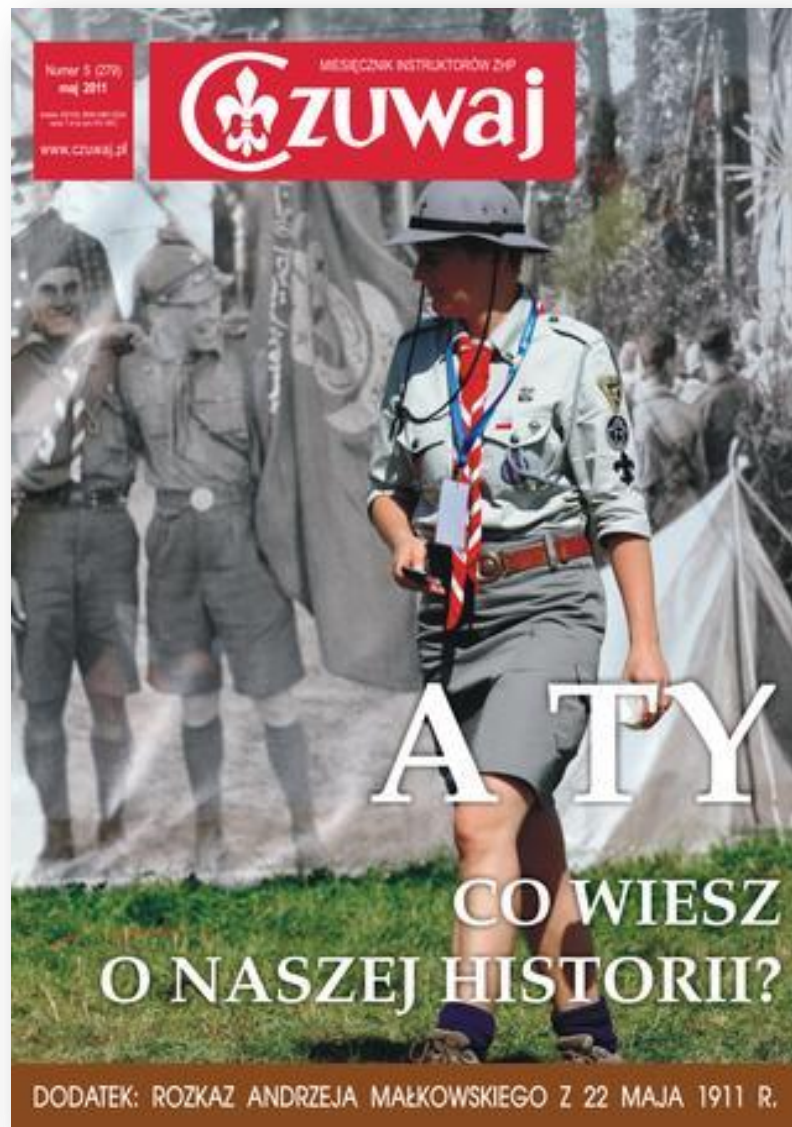
Jerzy Braun został nadto redaktorem drugiego po lwowskim pisma harcerskiego, wychodzącego w Tarnowie pt. "Czuwaj" (lata 1918-1919), w którym ukazywały się także jego pieśni, w tym znana do dziś piosenka Płonie ognisko i szumią knieje..

Krzyż
harcerski

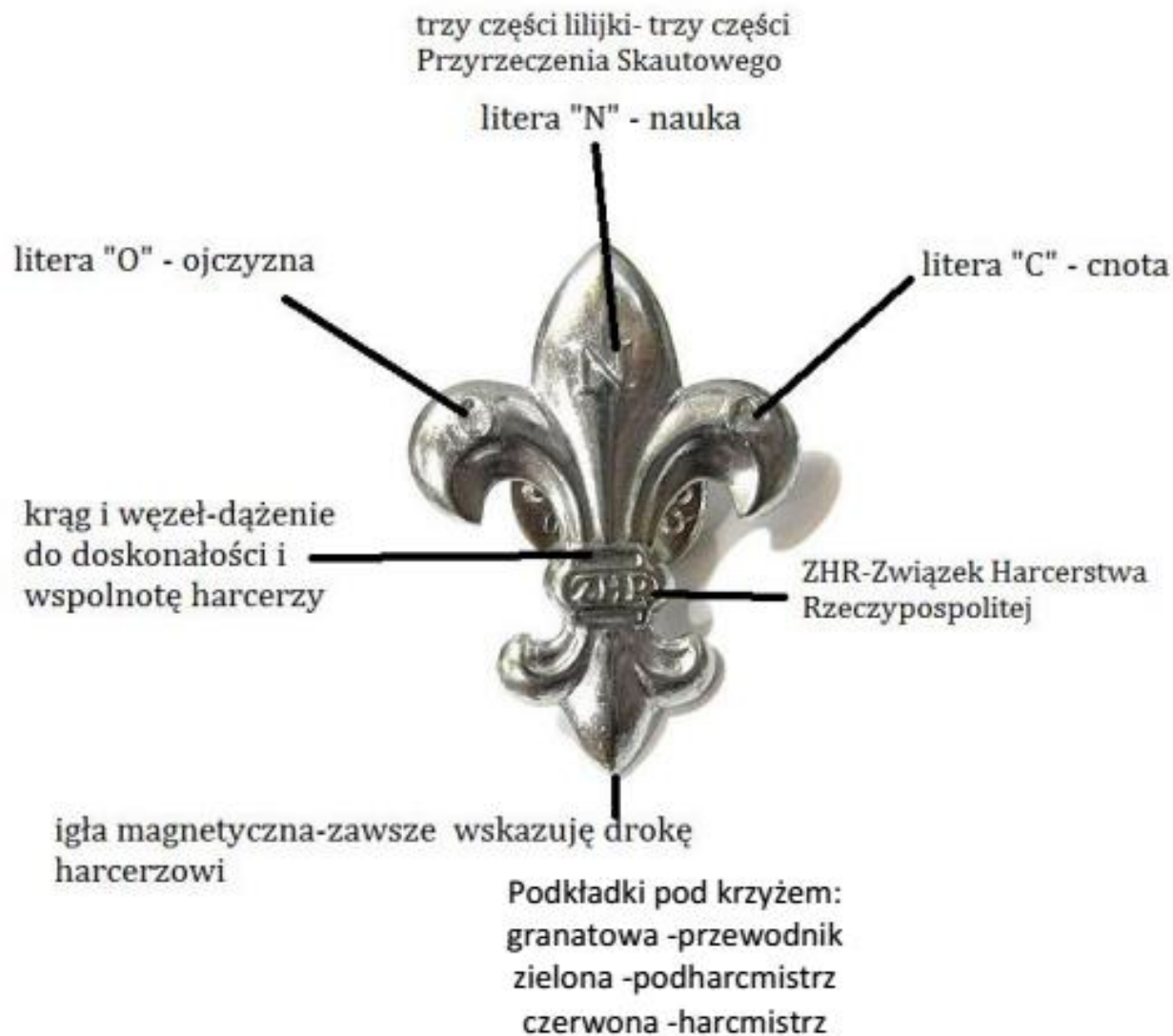
Lilijka
harcerska

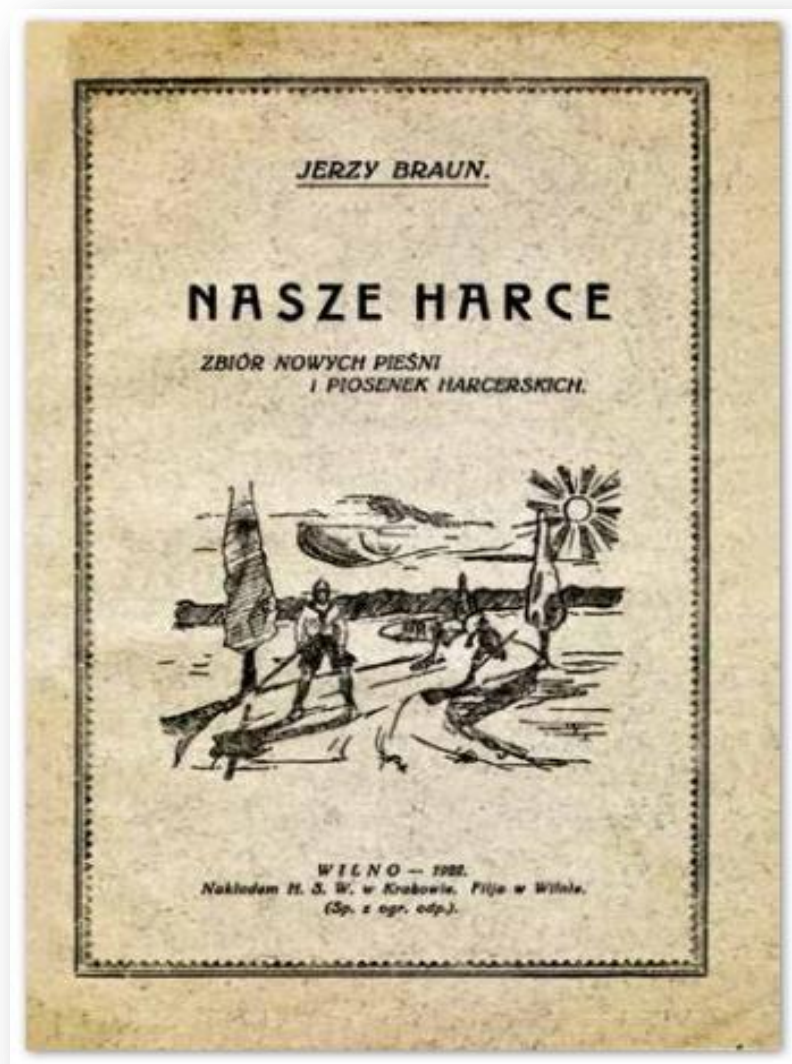

Symbolika Krzyża Harcerskiego

Symbolika Lilijki Harcerskiej

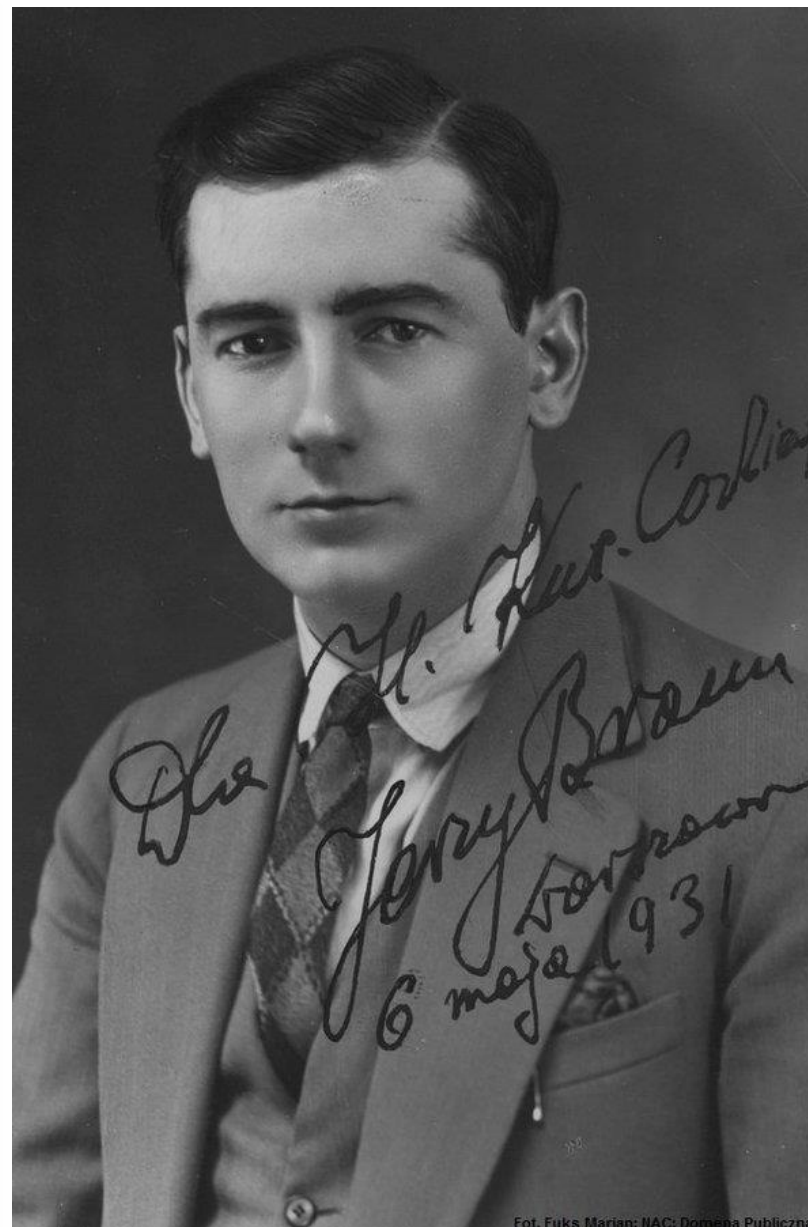

Okładka książki zawierającej tekst oraz zapis nutowy pieśni Jerzego Brauna
Nasze harce, Wilno 1922.

Zbiory: M. Popiel,
redakcja „Skauta”, Tarnów.

100 lat pieśni Jerzego Brauna

Służba w wojsku polskim.

Jerzy Braun wziął udział jako ochotnik w wojnie polsko-bolszewickiej 1920 r.
Odmówił wówczas przyjęcia Wojskowego Krzyża Walecznych ,
uważając, że obrona kraju jest jego obowiązkiem.

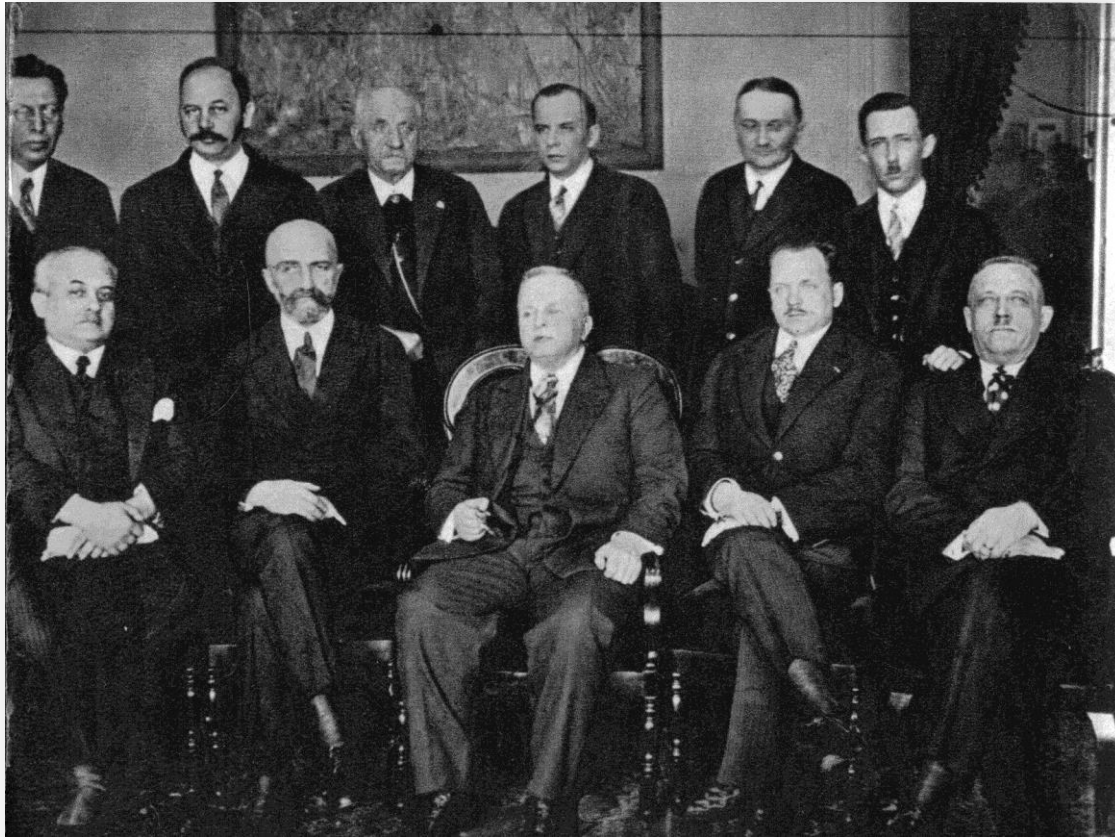

Gdy w roku 1920, mimo swej
poetyckiej wrażliwości i
pacyfistycznych zapatrywań
zgłosił się ochotniczo do wojska,
napisał gorzko:

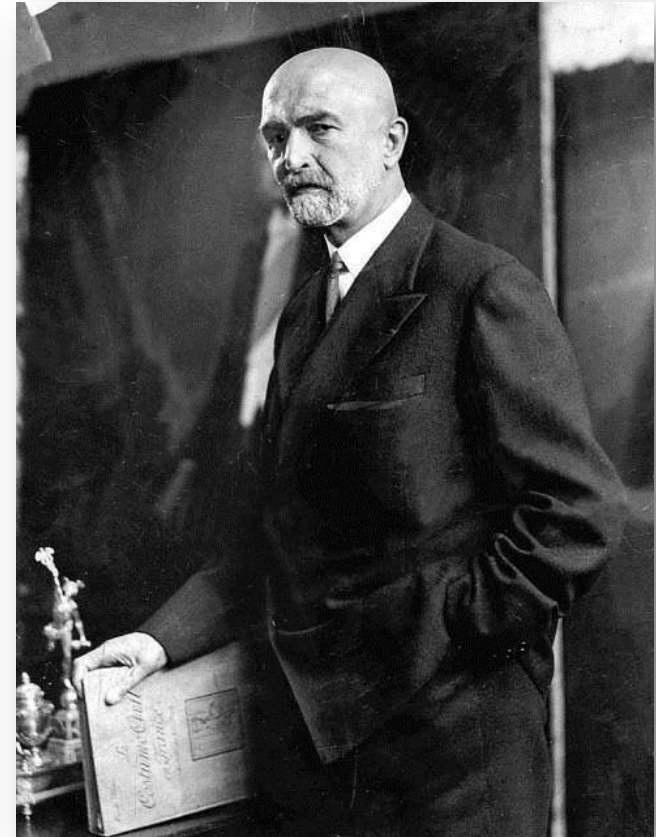
**Ja sam, gdy wiem że POLSKA
i że nie trzeba zwlekać -
pójde ... strzelać w człowieka**

W okresie międzywojennym Jerzy Braun był wydawcą i redaktorem „Gazety Literackiej” w Krakowie.

Silnie zaangażowany politycznie w obozie sanacyjnym,
jako konserwatysta dążył do porozumienia z Obozem Narodowym.

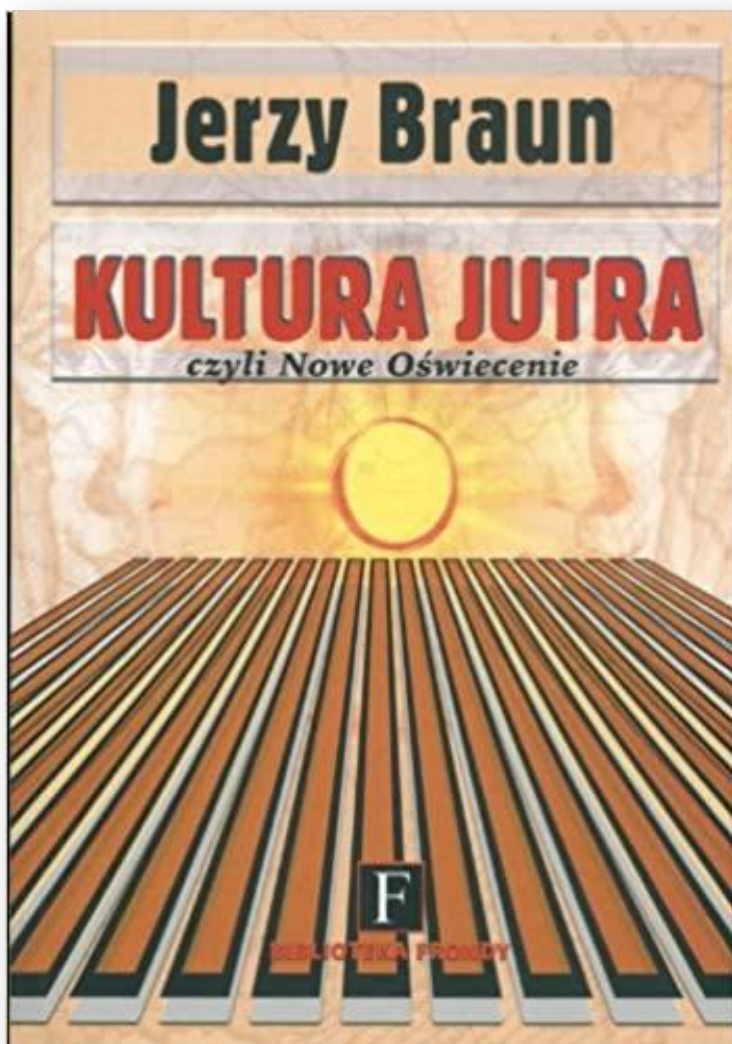

Prezydium BBWR z wizyta u marszałka Senatu J. Szymańskiego. Od lewej siedzą: Hipolit Gliwic, Walery Sławek, Julian Szymański, Kazimierz Świtalski, Walery Roman

Walery Sławek (1879–1939) – bliski współpracownik Piłsudskiego. Początkowo w PPS, potem w Legionach i POW. Parokrotny premier w okresie rządów sanacji. Założyciel i prezes BBWR. W 1939 roku popełnił samobójstwo

W czasie II wojny światowej stanął na czele utworzonej przez siebie katolickiej organizacji polityczno-wojskowej Unia. Założył i redagował pismo „Kultura Jutra”.

W czasie okupacji stał się jednym z przywódców "**Unii**", organizacji konspiracyjnej o chrześcijańskim charakterze. "Unii" podległy był m.in. **Teatr Rapsodyczny**, w którym występował młody **Karol Wojtyła**, późniejszy papież Jan Paweł II.

22 sierpnia 1941 roku w mieszkaniu przy ul. Komorowskiego w Krakowie rozpoczął działalność konspiracyjny Teatr Rapsodyczny.

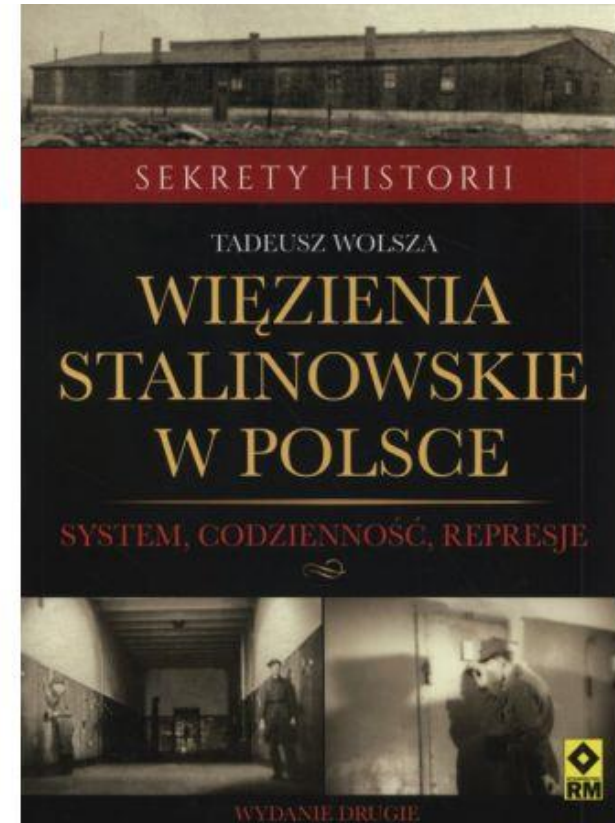
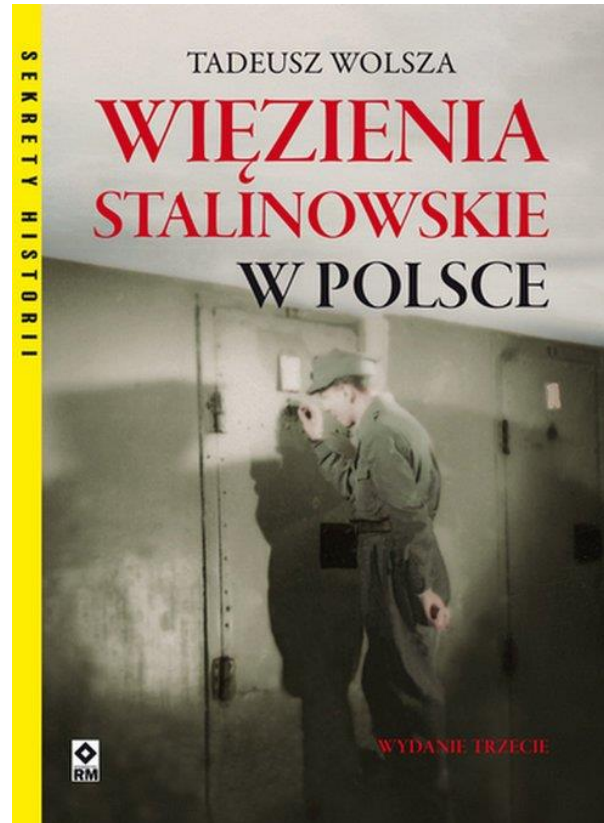
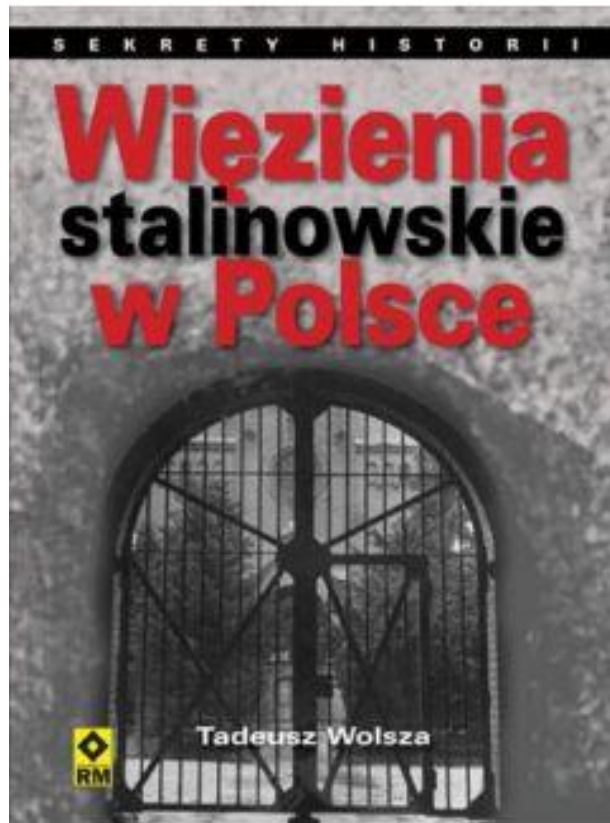
Teatr Rapsodyczny był przejawem oporu wobec okupanta. Został utworzony w ramach podziemnego ugrupowania politycznego "Unia". Za przynależność do niego groziła kara śmierci.

Wziął udział w Powstaniu Warszawskim 1944.

Wymarsz oddziału „Chwatów”
osłaniającego drukarnię w Śródmieściu

11 grudnia 1948 został aresztowany wraz z żoną.
Był okrutnie torturowany. Pobyt w stalinowskim więzieniu
przyplacił utratą oka i wybicciem wszystkich zębów.
Jerzy Braun został skazany na dożywocie.

Jerzy Braun przeszedł brutalne śledztwo prowadzone przez „osławionego” Józefa Różańskiego

Urodził się w Warszawie
w rodzinie żydowskiej,
jako syn działacza syjonistycznego
i redaktora Abrahama Goldberga.
Posługiwał się panieńskim
nazwiskiem swej matki
Anny (Chany) Różańskiej.

Zmarł 21 sierpnia 1981 roku w
wyniku choroby nowotworowej,
pochowany na Cmentarzu
Żydowskim przy ulicy Okopowej
w Warszawie

Ponurą sławę zdobyły metody
śledcze Różańskiego,
które sprowadzały się do
dopasowywania materiału
śledczego do wcześniej
opracowanych tez oskarżenia.
Zeznania były wydobywane za
pomocą tortur, które Różański
stosował powszechnie.
Zyskał sobie miano człowieka
bezwzględnego i niezwykle
brutalnego. Osoby przez niego
przesłuchiwane mówiły,
że był sadystą.

„Oświęcim to była igraszka”.

Słowa katowanego miesiącami rotmistrza Witolda Pileckiego.

Areszt Śledczy na Mokotowie zwyczajowo więzienie na Rakowieckiej 37
Tutaj „przebywał” Juliusz Braun.

Gniew komunistów sprowadziła na niego działalność niepodległościowa w czasie okupacji i przewodniczenie redakcji "Tygodnika Warszawskiego", który prowadził otwartą polemikę z władzą.

„Tygodnik Warszawski” był czymś więcej niż tylko pismem, czymś więcej niż tylko zespołem redakcyjnym; ludzie go redagujący tworzyli środowisko „niezłomnych” zarówno wobec komunistycznego systemu rządów i marksistowskiej ideologii jak i wobec pokus „dopasowania” polskiego katolicyzmu do realiów stworzonych przez sowiecką okupację kraju.

Ks. Zygmunt Kaczyński
redaktor naczelny
„Tygodnika Warszawskiego”.
Został skazany
przez komunistów na 10 lat
więzienia, gdzie zmarł w
niewyjaśnionych okolicznościach.

A close-up photograph of a hand reaching out and touching the vertical bars of a prison cell. The hand is positioned on the right side of the frame, with fingers slightly curled as it grips the bars. The bars are light-colored and run vertically across the image. The background is dark and out of focus, suggesting an interior prison setting.

1948-1956

**Te lata Jerzy Braun
spędził w
więzieniu,
w jednej celi ze
zbrodniarzami
hitlerowskimi,
oskarżony o zdradę
narodu polskiego.**

W 1956 r. wyrok obniżono mu do 12 lat więzienia i przyznano roczny urlop zdrowotny. Następnie w 1957 r. wyrok uchylono, a w 1958 r. Jerzy Braun został ostatecznie uniewinniony. W 1957 r. został wiceprezesem Oddziału Warszawskiego Związku Literatów Polskich oraz Klubu Inteligencji Katolickiej i zorganizował jego dwie sekcje: religioznawczą i filozofii polskiej.

Dom Literatury zajmuje dwie zabytkowe rokokowo klasycystyczne kamienice: Prażmowskich i Johna, usytuowane na początku Traktu Królewskiego.

Jerzy Braun wraz z żoną, Hanną z.d. Wahl (ślub w 1924 r.). Państwo Braunowie byli niezwykle udanym małżeństwem, Hanna Braunowa dzieliła los męża, w tym aresztowanie i uwięzienie w latach stalinowskich. Po śmierci broniła jego dobrego imienia, w tym odpierała zarzuty o jego przynależność do masonerii.

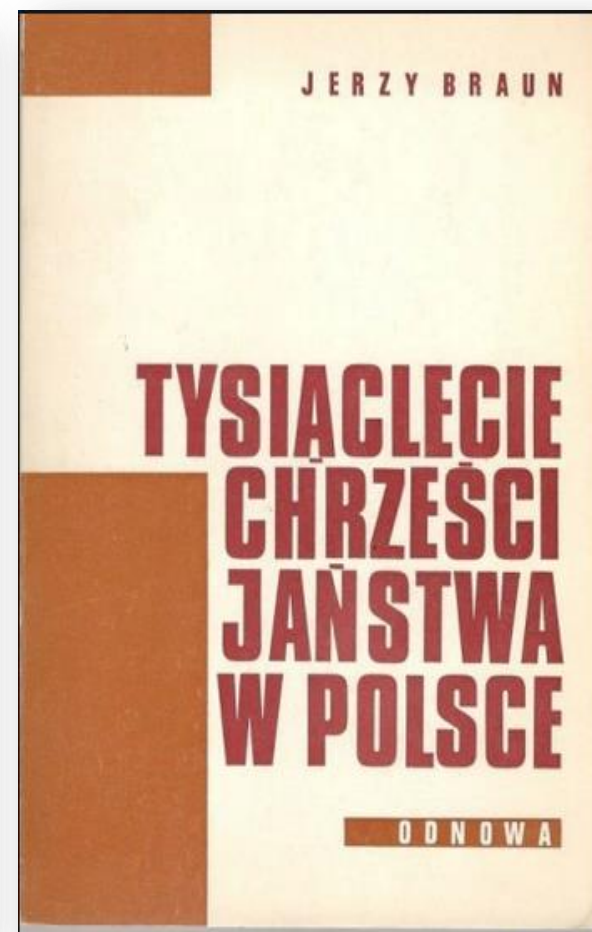
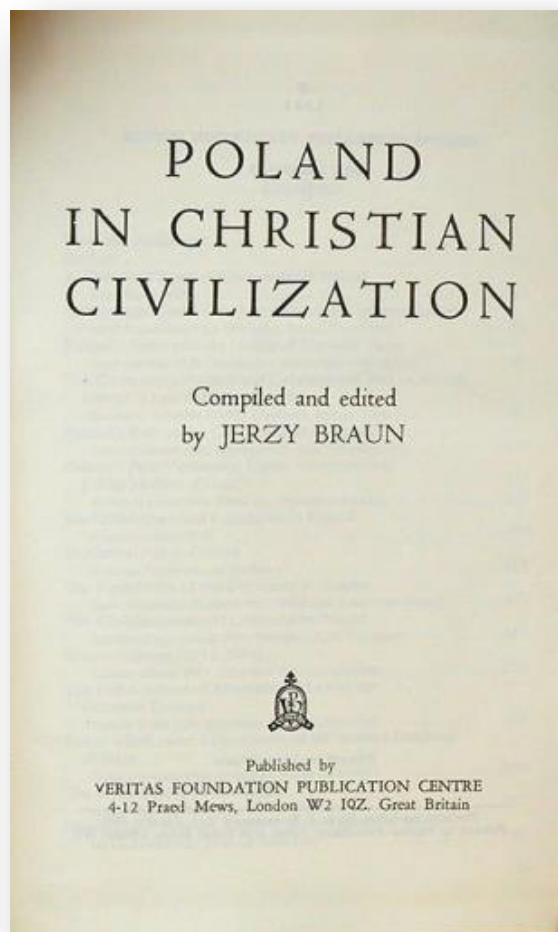
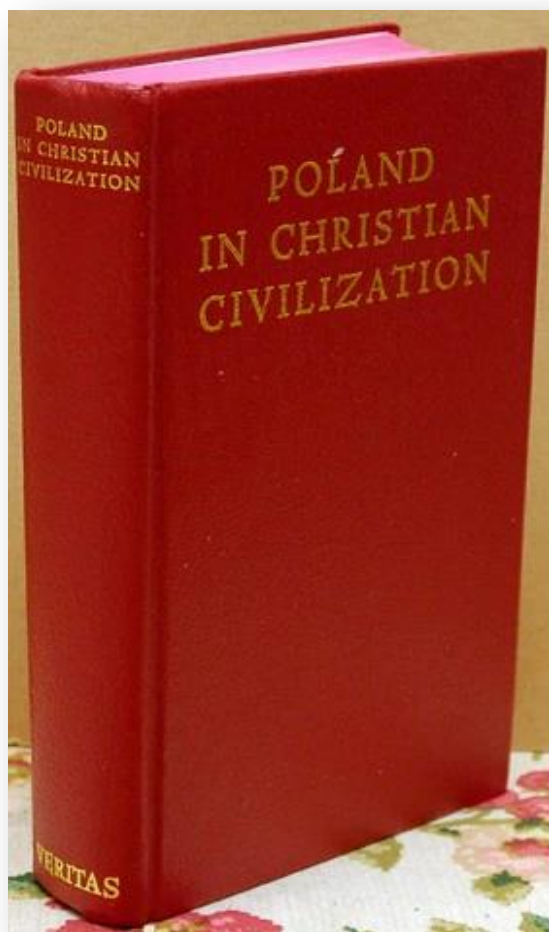
Tablica
upamiętniająca
Jerzego Brauna
na domu,
w którym mieszkał
przy ulicy
Bonifraterskiej 13
na Muranowie
w Warszawie

Emigracja

W 1965 r. uzyskał paszport i wyjechał do Rzymu, gdzie brał aktywny udział w pracach II Soboru Watykańskiego, spotykając się m.in. z papieżem Pawłem VI, redagując szereg artykułów i wygłaszając audycje w Radiu Watykańskim.

Później pozostał na emigracji, pracując intensywnie jako filozof, wykładowca, pisarz i poeta. Powstała wówczas większość z jego dorobku pisarskiego, m.in. z dziedziny filozofii teoretycznej, estetyki, filozofii moralnej oraz teologii. Jego osiągnięciem były np. monumentalne dzieło kilkudziesięciu autorów krajowych i emigracyjnych „Poland in Christian Civilisation” (Londyn 1985), obrazujące 1000-letni wkład kultury polskiej w chrześcijańską cywilizację europejską, czy rozprawa „Tysiąclecie chrześcijaństwa w Polsce”, wydane w 1966 r.

W ostatnich 10 latach życia wiele podróżował.
Odwiedził m.in. Wielką Brytanię, Belgię, Francję, Hiszpanię,
Portugalię, Stany Zjednoczone, Kanadę i Szwajcarię.
Często podczas tych podróży wygłaszał odczyty na temat kultury polskiej
i jej wpływu na filozofię Europy.

Londyn

Paryż

Madryt

Lizbona

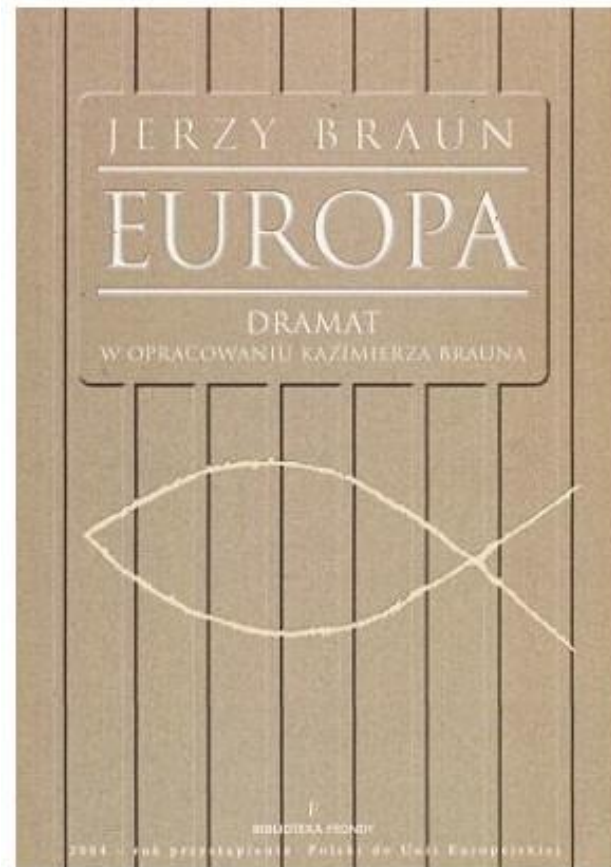
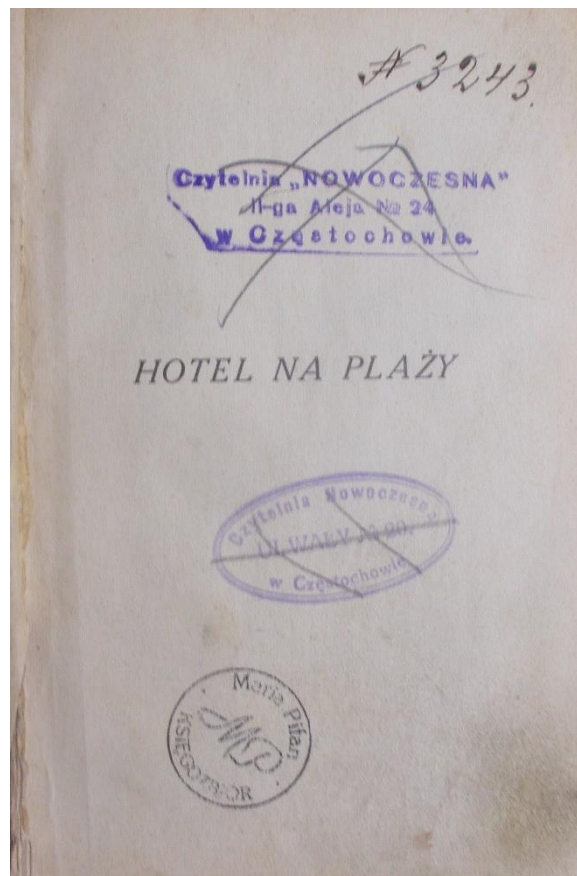
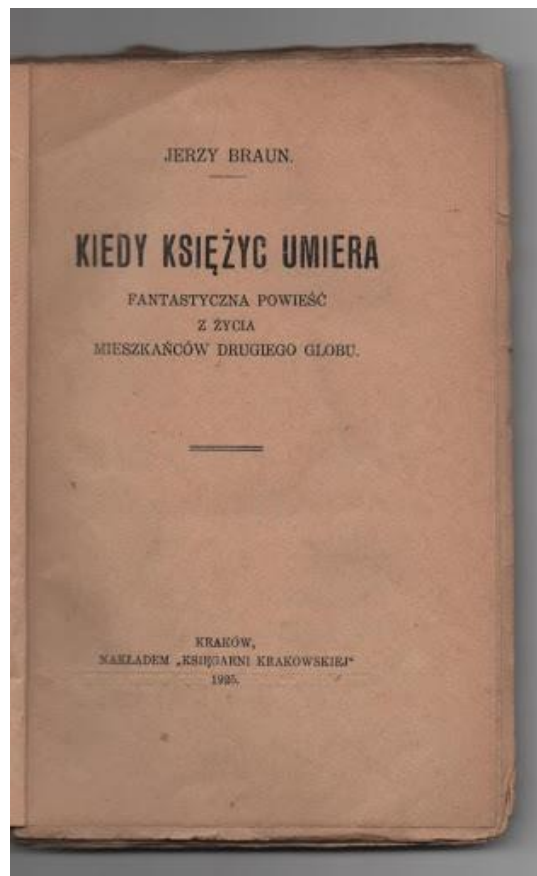

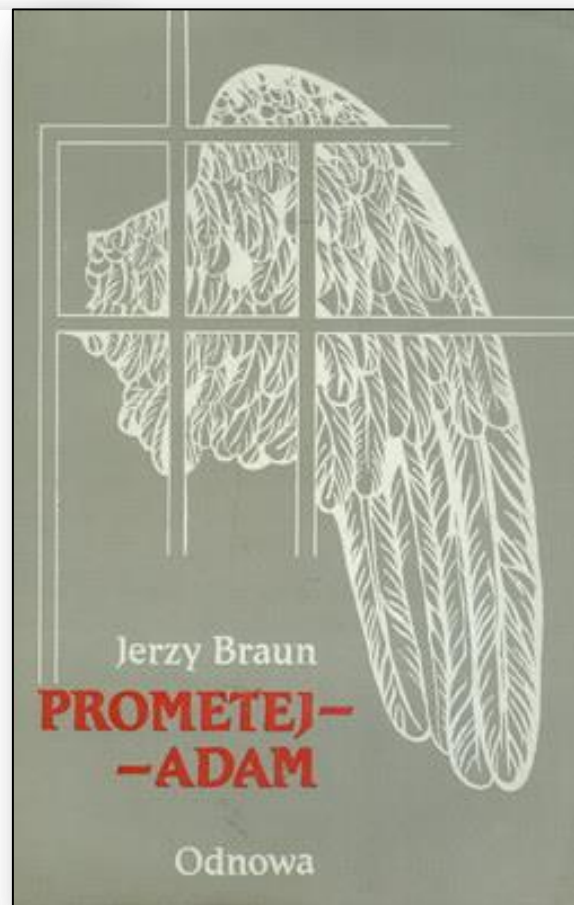
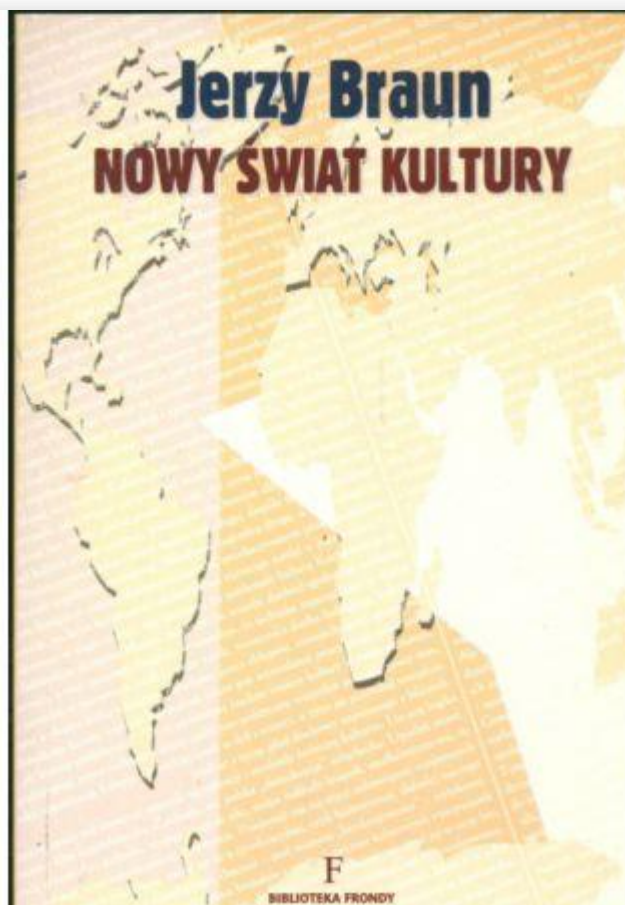
Nowy Jork

Szwajcaria

Dorobek pisarski Jerzego Brauna był niestęchanie bogaty. Był autorem znanej piosenki harcerskiej „Płonie ognisko i szumią knieje...” i współautorem międzynarodowego hymnu harcerów „Hej, przed nami bramy świata”, 13 zbiorów poezji wydanych w latach 1922-77 (w tym dwóch stworzonych w więzieniu), trzech powieści – „Kiedy księżyc umiera” (1925), „Hotel na plaży” (1926) i „Cień Parakleta” (1930), dwóch dramatów – „Europa” (1930) i „Rewolucja” (1931). Był też autorem kilku scenariuszy filmowych i niezliczonej ilości pism publicystycznych i filozoficznych, artykułów, traktatów, w większości stworzonych na emigracji.

JERZY BRAUN

MOJA MATKA

ODNOWA

Jerzy Braun

Ekumenizm

Ogólnopolski Klub Miłośników Litwy

JERZY BRAUN

Zarys filozofii

Hoene Wrońskiego

Jerzy Braun wręcza Pawłowi VI
tę książkę wydaną w języku francuskim

Rafał Łętocha

„Oportet vos nasei denuo”

Myśl społeczno-polityczna
Jerzego Brauna

Zakład Wydawniczy «NOMOS»

Wiesław Stradomski

ŻYCIE ZWIELOKROTNIONE

Niezwykłe dzieje Jerzego Brauna

Ostatnią dekadę życia Jerzy Braun spędził w Rzymie.
Tam zaangażował się w prace Soboru Watykańskiego II
(1962-65)

**Był konsultantem w sprawach ekumenizmu
i apostołstwa świeckich.**

Współpracował z prymasem Stefanem Wyszyńskim i
biskupem Karolem Wojtyłą. Dwukrotnie gościł na
audiencji u papieża Pawła VI.

Jerzy Braun zmarł w Rzymie, **17 października 1975.**

na kilka godzin przed zamierzonym
wygłoszeniem referatu

na kongresie filozoficznym poświęconym
Mądrości Krzyża.

Podczas pogrzebu zagrano

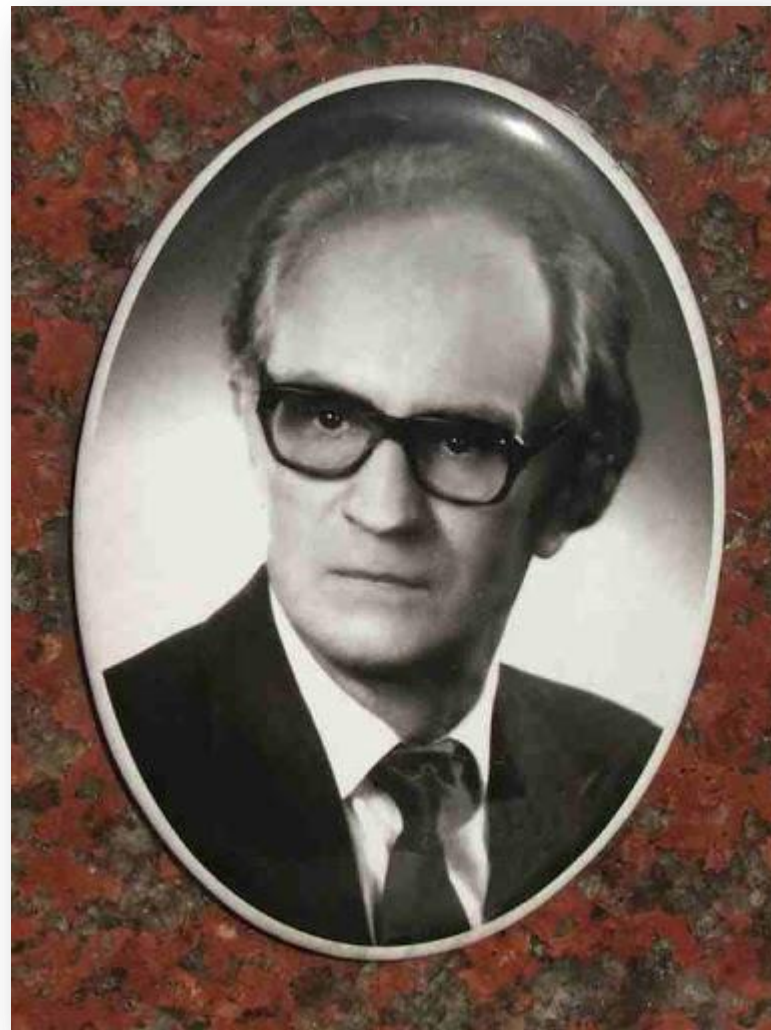
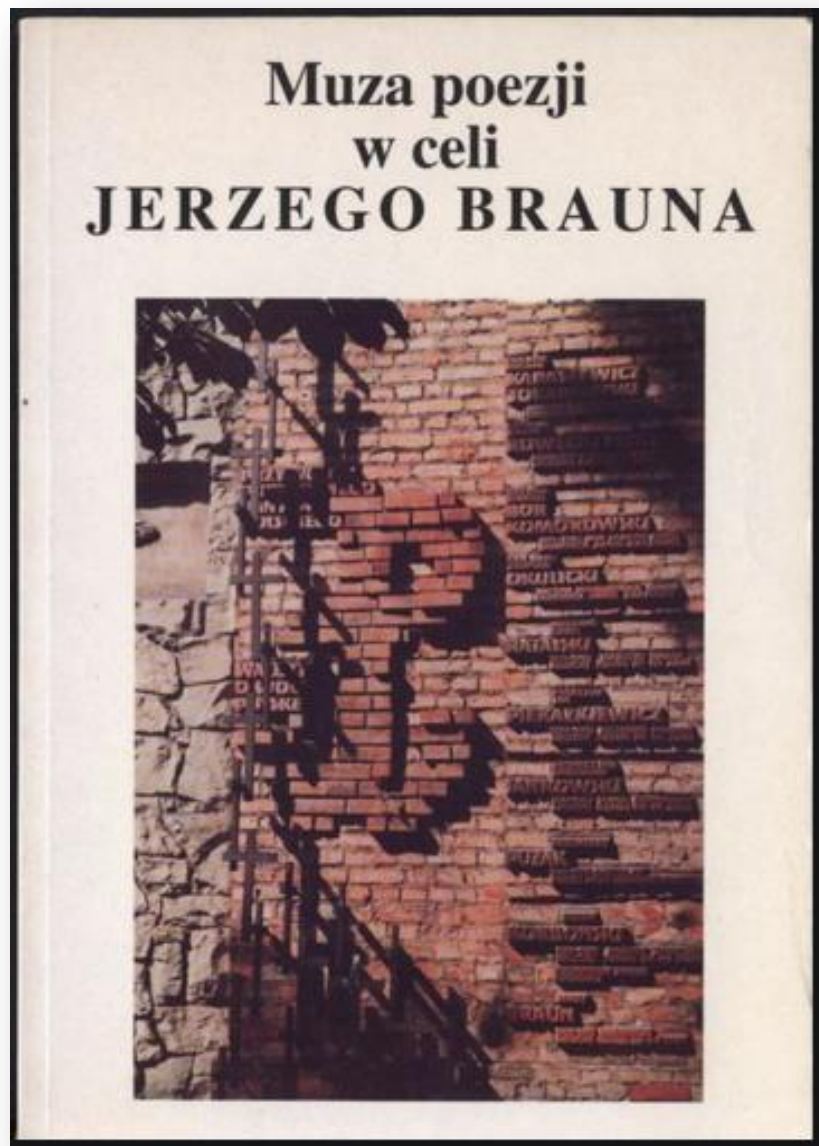
"Płonie ognisko i szumią knieje"
pieśń, której był autorem.

Grób Jerzego Brauna
na Cmentarzu Powązkowskim

Życie i twórczość Jerzego Brauna
została opisana
przez Eugeniusza Żuka w książce
Muza Poezji w Celi Jerzego Brauna.
W 2000 r. został patronem
Gimnazjum nr 4 w Tarnowie.
Jest także patronem Gimnazjum nr 1
w Dąbrowie Tarnowskiej.

Życie i twórczość tego „Bożego Żołnierza” – jak go określano – została opisana przez Eugeniusza Żuka w książce pt. *„Muza Poezji w Celi Jerzego Brauna”*.

Eugeniusz Żuk

11 listopada 2006 pośmiertnie odznaczony Krzyżem Komandorskim
Orderu Odrodzenia Polski.

Dziękuję za uwagę

Lesław Świętochowski